

توسعه دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران
با کشورهای عضو اجلاس نیروهای دریایی اقیانوس هند (آیونز)

مؤلفان:

محمود براتیان

مرتضی اکبری آلاشتی

محمدهادی عبدی الموتی

دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۲

سرشناسه	: براتیان، محمود، ۱۳۵۶
عنوان و نام پدیدآور	: توسعه دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عضو اجلاس نیروهای دریایی اقیانوس هند (آیونز)/ مؤلفان محمود براتیان، مرتضی اکبری آلاشتی، محمدهادی عبدی الموتی؛ ناظر علمی غلامرضا نصیرپور.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۵-۰۷۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص: ۱۳۸-۱۴۳.
موضوع	: ایران -- سیاست نظامی Iran -- Military policy
موضوع	: ایران -- دفاع ملی Iran -- Defenses
	: ایران -- سیاست و حکومت Iran -- Politics and government
شناسه افزوده	: اکبری آلاشتی، مرتضی، ۱۳۵۷ - عبدی الموتی، محمدهادی، ۱۳۶۳ - نصیرپور، غلامرضا، ۱۳۵۲
شناسه افزوده	: اجلاس نیروهای دریایی اقیانوس هند (۲۰۰۸م = ۱۳۸۷: دهلی نو، هند)
شناسه افزوده	: Indian Ocean Naval Symposium ۲۰۰۸ (New Delhi, India)
اطلاعات رکورد	: فیپا
کتابشناسی	

عنوان: توسعه دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عضو اجلاس نیروهای دریایی اقیانوس هند (آیونز)

مؤلفان: محمود براتیان - مرتضی اکبری آلاشتی - محمدهادی عبدی الموتی

ناظر علمی: غلامرضا نصیرپور

صفحه آرایشی: سبحان فرشادفر

طراح جلد: علی ناصری

ناشر: دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۱۴۳ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ نشر: ۱۴۰۲

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱.۲۵۰.۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفان می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۷	پیشگفتار.....
۹	فصل اول تاریخچه و مفاهیم.....
۱۰	مقدمه.....
۱۱	تاریخچه.....
۱۴	مراحل تاریخی دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران.....
۱۷	مفاهیم.....
۲۹	فصل دوم دیپلماسی دفاعی دریایی (آیونز - مناسبات خارجی).....
۳۰	مقدمه.....
۳۱	مناسبات خارجی.....
۳۳	آیونز.....
۳۳	اهداف اساسی ساختار آیونز.....
۳۴	سازمان اجلاس آیونز.....
۳۷	تأثیر دیپلماسی دفاعی در تقویت سیاست خارجی کشورها.....
۳۹	پیمان‌های دفاعی مشترک.....
۴۲	جنبه‌های نظامی دیپلماسی دریایی.....
۵۰	دیپلماسی دفاعی ج.ا.ایران و ایجاد پیمان‌های دفاعی منطقه‌ای و جهانی.....
۵۵	دیپلماسی دفاعی با استفاده از قدرت دریایی.....
۵۶	پیمان دفاعی و موازنه تهدید.....
۵۷	تدابیر فرماندهی معظم کل قوا در خصوص نقش‌های نیروی دریایی راهبردی.....
۵۹	اهداف کلیدی مأموریت دیپلماسی نیروی دریایی راهبردی.....
۶۳	بازدیدهای متقابل دریایی.....
۶۷	فصل سوم دیپلماسی دفاعی (اصول، الزامات و اهداف).....
۶۸	مقدمه.....
۶۸	ارکان جهت‌ساز.....
۷۳	اصول دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران در اندیشه امام خمینی (ره).....
۷۴	اصول دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران در اندیشه فرماندهی معظم کل قوا.....
۸۱	قانون اساسی و دیپلماسی دفاعی.....
۸۲	راهبردهای دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران.....
۸۳	اهداف دیپلماسی دفاعی.....
۸۴	الزامات دیپلماسی دفاعی.....
۸۷	اهداف دیپلماسی دفاعی جمهوری اسلامی ایران.....

۹۰	سطوح دیپلماسی دفاعی
۹۱	شاخصه‌های دیپلماسی دفاعی
۹۷	فصل چهارم دیپلماسی دفاعی دریایی (همکاری‌های عملیاتی - فنی)
۹۸	مقدمه
۹۸	همکاری‌های عملیاتی
۹۹	دیپلماسی دفاعی و بازدارندگی
۱۰۲	همکاری اطلاعاتی
۱۰۷	کارکردها و اقدامات دیپلماسی دفاعی - دریایی نیروی دریایی راهبردی
۱۱۵	فصل پنجم دیپلماسی دفاعی دریایی (همکاری‌های آموزشی)
۱۱۶	مقدمه
۱۱۶	کارکردهای دیپلماسی دریایی ارتش ج.ا.ایران در حوزه همکاری‌های آموزشی
۱۱۹	بازدیدهای آموزشی مراکز علمی و دانشگاهی
۱۱۹	مسابقات نظامی - ورزشی
۱۲۳	حضور نداجا در مسابقات نظامی روسیه
۱۲۴	تبادل استاد و دانشجو
۱۲۷	دانش، فنون و تکنولوژی نظامی
۱۲۸	برگزاری دوره‌های مشترک آموزشی
۱۲۹	اجرای برنامه مبادله‌های فرهنگی و آموزشی
۱۳۳	فصل ششم رهیافت‌ها
۱۳۸	منابع فارسی
۱۴۳	منابع لاتین

پیشگفتار

دیپلماسی دفاعی اگر خوب و هوشمندانه به کار گرفته شود، می‌تواند نقش بازدارنده‌ای در مقابل بروز ناامنی‌ها و بی‌ثباتی‌ها داشته باشد. موقعیت ژئوپلیتیکی ویژه کشور ایران در منطقه غرب آسیا، همواره فرصت‌ها و تهدیدهایی را برای تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیران و اقدام‌گران حوزه دیپلماسی به همراه داشته است. ایران با داشتن مرزهای طولانی دریایی در جنوب و شمال یک کشور دریایی محسوب می‌گردد و حضور مستمر قدرت‌های جهانی در حوزه آب‌های پیرامونی این کشور و نیز تشکیل ائتلاف‌های گوناگون عمدتاً دریا پایه در کشورهای همسایه، تهدیدی است که همواره امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران و منطقه را با مخاطراتی مواجه می‌نماید. به‌منظور بهره‌برداری حداکثری از فرصت‌ها و دوری از مواجهه با تهدیدات، لازم است کلیه فرصت‌های ممکن در توسعه دیپلماسی دفاعی در کشور به نحو شایسته‌ای مورد بهره‌برداری قرار گیرند.

دیپلماسی دفاعی بین کشورها در واقع مربوط به روابط نظامی و دفاعی کشورها با یکدیگر است که شامل رزمایش‌های نظامی مشترک، خرید و فروش سلاح، ایجاد پایگاه‌های نظامی و سامانه‌های موشکی و نیز دیدارهای مقامات نظامی کشور و همچنین قراردادهای دفاعی جهت همکاری‌های صلح‌آمیز نظامی است.

دیپلماسی نظامی شامل فعالیت‌های استراتژیکی است که از جمله آن‌ها مشاوره‌های دفاعی و گفتگوهای راهبردی، انتقال تسلیحات، افتتاح پایگاه‌های نظامی، شرکت در تمرینات نظامی دوجانبه و چندجانبه، مبادلات حرفه‌ای آموزشی نظامی در کنار همکاری در زمینه‌های امنیتی غیرسنتی، مانند فرستادن نیروهای مسلح برای مقابله با تمرینات تروریستی و عملیات حفظ صلح سازمان ملل متحد ناک برد. همچنین، برخی دیگر از اقداماتی که در راستای دیپلماسی نظامی صورت می‌پذیرد، عبارت‌اند از: تبادل وابسته‌های نظامی، بازدید هیئت‌های نظامی، مطالعه نظامی خارج از کشور، شرکت در برنامه‌های کنترل تسلیحات و خلع سلاح بین‌المللی، واردات و صادرات اسلحه و کمک‌های نظامی به کشورهای دوست.

نیروهای دریایی یکی از ارگان‌هایی هستند که در این رابطه می‌توان به آن‌ها اشاره نمود که نوع خاصی از دیپلماسی را با عنوان دیپلماسی دفاعی دریایی^۱ پیگیری می‌نمایند نیروی دریایی ارتش

جمهوری اسلامی ایران متولی اصلی امور دفاعی کشور در حوزه دریایی علی‌الخصوص در آب‌های دوردست بوده که باتجربه بیش از یک دهه حضور در اجلاس نیروهای دریایی حاشیه اقیانوس هند (آیونز) می‌تواند در بستر این اجلاس در حوزه‌های مختلف عملیاتی مانند برگزاری رزمایش و تمرین مرکب دوجانبه و چندجانبه، اعزام ناظر برای رزمایش‌ها و پذیرش ناظر، فعالیت‌های بشردوستانه بین‌المللی، برقراری تأمین و عملیات نجات در آبراه‌های بین‌المللی، مبارزه با تروریسم دریایی و شرکت در عملیات مرکب فعال بوده و توان تأثیرگذاری دارد. همچنین نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران موضوعات آموزشی از قبیل تبادل استاد و دانشجو، بازدید هیئت‌های آموزشی، شرکت در هم‌اندیشی‌ها و همایش‌های علمی، برگزاری مسابقات ورزشی - آموزشی فعال است. علاوه بر این در حوزه روابط و مناسبات خارجی شامل دیدو بازدیدهای متقابل بندری، بازدیدهای متقابل مقامات نیروهای دریایی، اعزام و دریافت افسران رابط و وابستگان دریایی و در حوزه فرهنگی در مباحث تبادل پیام، پیام تبریک و تسلیت و برگزاری نمایشگاه‌های جانبی فرهنگی رایج و پذیرفته شده است.

این کتاب ضمن معرفی کامل ساختار، اعضا و اهداف آیونز و بهره‌مندی از ظرفیت‌های موجود دیپلماسی دریایی در پنج فصل نوشته شده است که فصل اول آن به تاریخچه و مفهوم دیپلماسی پرداخته و فصل‌های دوم و سوم و چهارم به ترتیب از ظرفیت دیپلماسی دریایی ارتش ج.ا.ایران در حوزه‌های مناسبات خارجی، عملیاتی و فنی و تعاملات آموزشی پرداخته است و در نهایت در فصل پنجم با یک نتیجه‌گیری مختصر پایان یافت. امید است با بهره‌مندی از تمام ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در سطح نیروهای مسلح ج.ا.ایران خصوصاً نیروی دریایی راهبردی ارتش ج.ا.ایران روزبه‌روز شاهد توسعه دیپلماسی دفاعی جهت دستیابی به اهداف ملی باشیم.

محمود براتیان - مرتضی اکبری آلاشتی - محمدهادی عبدی الموتی